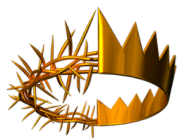

**ЧОМУ ДО НАШИХ
ПОЖЕРТВУВАНЬ
ПОТРІБНО
ЗАСТОСОВУВАТИ
ВІДСОТКОВУ
СИСТЕМУ?**

Маркос Ф. Бомфім

**ВІДДІЛ
УПРАВЛІННЯ
РЕСУРСАМИ**

ЧОМУ ДО НАШИХ ПОЖЕРТВУВАНЬ ПОТРІБНО ЗАСТОСОВУВАТИ ВІДСОТКОВУ СИСТЕМУ?

Як мені визначитися скільки дати, коли я жертвую?
Чи це моє рішення має ґрунтуватися на біблійних,
встановлених критеріях, чи мені слід покладатися лише на
свою миттєву емоційну реакцію або на свої особисті почуття
у момент жертвування? Власне, якими критеріями мені слід
керуватися, щоб вирішити, чи варто мені жертвувати
взагалі? Чи пожертвування такі ж обов'язкові, як і десятина,
чи вони належать до менш важливої категорії? Чи я
повинен жертвувати щоразу, коли я повертаю десятину, чи
я вільний обирати періодичність «за велінням серця»? Що
по праву має спонукати мене жертвувати? Хороший проєкт,
нагальна потреба в моїй місцевій церкві, глибокі духовні
почуття, викликані містичним досвідом, чи нічого з
перерахованого вище?

Пожертвування слід розглядати і здійснювати як вияв
довіри (Пс. 4:5) та акт поклоніння Господу (Пс. 27:6), а не як
«внесок» або «благодійну пожертву» церкві. Ось чому
мотивація жертвувати має бути набагато важливішою для
віруючого, ніж призначення пожертвування (див. Пс. 27:6)
або навіть проєкт на який ці дари спрямовані. Пояснюючи
як неправильна мотивація під час жертвування може
виявитися загрозливою для духовного життя, Еллен Уайт
каже, що «краще не давати взагалі, ніж давати скупю, бо,
віддаючи свої кошти без добровільного духу, ми висміємо
Бога».¹

Що важливіше: десятина чи пожертвування?

Як би це дивно не звучало, і не відрізнялося від того, що деякі вважають популярним адвентистським віровченням про десятину та пожертвування, Біблія вчить, що, хоча вони мають різні цілі, обидва види є важливою частиною нашого поклоніння та вірності Господу, і обидва мають бути однаково важливими для віруючого. Обое затребувані Господом, і Господь вважає, що не принести їх до Нього – це брак чесності (Мал. 3:8, 9). Тим не менше, хоча вони однаково важливі, віруючий не повинен їх змішувати або міняти місцями, оскільки кожне приношення має певні функції в Божому генеральному плані по завершенню Його роботи. Десятину не можна віддавати як пожертвування, і навпаки.

Саме Господь Ісус Христос, Який віддав Своє життя за світ, розробив цей план систематичного жертвування.

Які обставини мають спонукати жертвувати? Як часто потрібно жертвувати?

Зважаючи на нашу гріховну природу, небезпечно встановлювати регулярність або навіть суму наших пожертвувань лише керуючись почуттями,² добрими намірами, спонтанною вдячністю серця або навіть закликами жертвувати на актуальні місіонерські проекти. Тому, згідно зі словами Павла, ми покликані приносити наші пожертвування керуючись принципом³ і чітким рішенням у серці (2 Кор. 9:7). Навіть якщо в нас немає відповідного духу, жодних почуттів у зв'язку з цим, і ми не знаємо про

будь-який актуальний проєкт, ми повинні не забувати про Божі благословення у нашому житті і поклонятися Йому з «з первоплодів усіх своїх прибутків» (Прип. 3:9),⁴ водночас просячи Його дати нам відповідний дух, щоб справді поклонятися Йому (Пс. 51:10) згідно з Його волею.

Це означає, що так само, як і у випадку з десятиною, Слово Боже очікує, що ми приносимо Йому пожертвування щоразу, коли з'являється дохід або прибутки (Прип. 3:9), визнаючи, що Він є джерелом всякого прибутку або благословення. Нездатність регулярно приносити пожертвування щоразу, коли ми повертаємо десятину (або коли отримуємо дохід або прибутки), може означати, що ми відкидаємо Бога як Того, Хто забезпечує всіма благословеннями. Серед іншого, це названо нечесністю у Його Слові (Мал. 3: 8, 9).

Скільки має становити моє пожертвування?

На відміну від десятини, розмір якої чітко встановлено Господом (10 відсотків), Бог доручив віруючому вирішувати яку суму слід пожертвувати як приношення, відповідно до вдячності серця (2 Кор. 9:7). Це означає, що необхідно прийняти особисте рішення, і якщо я не визначуся із сумою заздалегідь, мною керуватимуть мінливі нахили мого грішного серця. Втім, чи повинно це рішення ґрунтуватися на конкретній сумі, чи радше на частці від мого доходу, як у випадку з десятиною?

Чому б не жертвувати регулярно конкретну суму? Обіцяти конкретну суму як пожертвування – це дещо несправедливо, та навіть нерозумно, оскільки можливо, що наша фінансова ситуація суттєво зміниться після прийняття

рішення щодо конкретної суми, унаслідок чого виконання обіцянки буде нерозважливим або навіть неможливим. Наприклад, якщо дохід (благословення) значно зростає, обрана сума пожертвування може виявитися незначною порівняно з доходом і більше не відображати належної вдячності. З іншого боку, якщо дохід значно зменшиться або навіть припиниться через безробіття або з інших причин, тоді буде неможливо віддавати обіцяні пожертвування. Ось чому видається розумнішим, щоб кожен віруючий, навіть той, хто не має постійного доходу, приймав рішення жертвувати певний відсоток, а не суму.

Рішення щодо відсотку, яке ми називаємо «обіцяним приношенням»,⁵ має ґрунтуватися не на очікуванні благословень, які настануть потім, а на глибокому почутті довіри та вдячності за вже отримані благословення. Такою була мотивація Йони, коли він співав після свого визволення: «Я ж прагну принести Тобі жертву голосного хваління, і всі свої молитовні обітниці я виконаю! Від Господа спасіння!» (Йона 2:10).

Чи можемо ми знайти в Біблії приклади пропорційного підходу до фінансових пожертвувань, не пов'язаних із десятиною?

Попри те, що про цей підхід не говориться надто прямо, виглядає так, що Біблія неявно віддає перевагу пропорційному або відсотковому підходу як кращому способу продемонструвати нашу вдячність, щедрість і великодушність навіть щодо ініціатив, які не стосуються десятини. Ось кілька історій, які вказують на пропорційний підхід.

ІСТОРІЯ ПРО ЗАКХЕЯ – один із прикладів у Новому Завіті. При всій своїй освіченості митника, Закхей не запропонував повернути бідним певну суму, а певний відсоток свого майна («половину» або 50 відсотків). Він також вирішив повернути вчетверо всім тим, у кого щось нечесно взяв (Лк. 19:8, 9). Ймовірно, принцип десятини виховав у багатьох євреїв, таких як Закхей, звичку міркувати керуючись пропорційним підходом, що потребує дещо складнішої логіки, ніж встановлення конкретної суми.

БІДНА ВДОВА також отримала похвалу не за пожертвувану суму, яка, судячи з усього була незначною, а за ту пропорцію, яку вона віддала з того, що в неї було, тобто «все, що мала» (Лк. 21:1-4). А це означає – 100 відсотків! Таким чином Ісус намагався показати, що пропорційний підхід задуманий так, що бідні мають можливість дати набагато більше, ніж багаті, принаймні в Божих очах. «Так Він навчав, що цінність дару визначається *не розміром*, а його *часткою* в загальному достатку людини і мотивами, котрими вона керується».⁶

АНАНІЯ І САПФІРУ засудили не за те, що вони не принесли пожертвування. Вони справді принесли певну суму, і не малу скоріше за все. Проблема полягала ось у чому: «приховав частину грошей ... а якусь частину приніс і поклав біля ніг апостолів» (Дії 5:2). Якщо це дійсно так, що слово «частина» також означає певну пропорцію від загальної суми, то причина не лише їхньої смерті, а й втрати вічності, скоріше за все пов'язана з пожертвуванням не тієї частки, яку обіцяли.

Ми можемо знайти іншу підказку там само в НОВОМУ ЗАВІТІ. В 1 Коринтянам 16:2 Павло зазначає, що як

пожертвування слід відкладати «те, що може дати» (переклад УБТ) або «як ведеться йому» (переклад Огієнка).⁷ Ці вірші вказують на те, що Бог очікує більше від тих, хто отримує більше, і менше від тих, хто отримує менше, таким чином натякаючи на пропорційний підхід.

Згідно з біблійною системою десятин і пожертвувань, суми, які сплачують різні особи, звісно що значно відрізнятимуться, оскільки вони пропорційні доходу.

Очевидно, що в СТАРОМУ ЗАВІТІ пропорційний підхід також обрали «декотрі з глав» за часів Ездри (Ездри 2:68, 69), які «за своєю спроможністю вони внесли в скарбницю на провадження робіт» (курсив додано).

У Второзаконні 16 Мойсей каже, що жертвування потрібно давати «відповідно до того, як Господь, твій Бог, поблагословив тебе» (вірш 10) або «по змозі прийде зі своїм даром, відповідно до благословення Господа, свого Бога, яке Він дав йому» (вірш 17). У цих двох віршах текст виражає обидві ідеї: регулярності й пропорційності, що вказує на те, що Бог очікує жертвувань щоразу, коли з'являється благословення (дохід або прибутки), а в їх підрахунку слід притримуватися пропорційної системи.

А якщо я не маю доходу?

Павло також вказує на те, що Господь не очікує нічого, навіть десятини, від тих, хто бажає жертвувати, але нічого не отримав від Нього: «Бо коли є готовність, вона сприймається згідно з тим, що хто має, а не з тим, чого хто

не має» (2 Кор. 8:12). Зрештою, якщо в мене немає доходу, скільки ж тоді 10 відсотків із нічого? У такий спосіб Бог нагадує нам, що Він завжди Той, Хто дає першим. Ми ніколи не зможемо дати більше того, що отримуємо. Притому дана пропорційна концепція сама по собі спростовує ідею теології процвітання. Застосовуючи пропорційний (відсотковий) підхід ми жертвуємо, тому що вже отримали. Замість того, щоб жертвувати з метою отримувати, ми змушені переглянути вже отримані благословення (дохід), щоб підрахувати ту суму, яку слід пожертвувати. Саме усвідомлення благословення має спонукати нас віддавати чи то десятину, чи то пожертвування (Прип. 3:9).

Що означає слово «систематичний» у вислові «систематична благодійність» у працях Еллен Уайт?

В особливих Божих посланнях до Його народу останнього часу ще більш чітко проявляється пропорційний підхід, який застосовувався до пожертвувань. Говорячи про пожертвування бідної вдови, Еллен Уайт додає чітку інформацію про те, що дари не оцінюються сумою, а потім звертає увагу на систему добротності, яка включає ідею пропорційності: «На вагах святилища дари бідних... оцінюють не сумою, а відповідно до любові, яка спонукає жертвувати... Боже провидіння приготувало цілісний план систематичної благодійності для користі людини».⁸

Наразі зрозуміло, що згідно з цією системою Бог не оцінює пожертвування сумою. Хтось може пожертвувати велику суму, але якщо вона жертвується не за правильною системою, вона залишається не оціненою! Тут ми можемо пригадати, що хоча обидва, і Каїн, і Авель, у дійсності

принесли жертви, однак прийнятим був лише той дар, який був принесений за правильною *системою*. Цікаво відзначити, що дискусія про належну систему пожертв – це те питання, унаслідок якого сталося перше вбивство (Бут. 4:1-8)!⁹ Ця справа видається настільки важливою, що Еллен Уайт далі уточнює, що «цей план систематичного жертвування був розроблений Самим Господом Ісусом Христом, Який віддав Своє життя за світ».¹⁰ Так, існує план, та існує система.

Але, що це за система, яку винайшов Христос? Вона прирівнює повернення десятини та пожертвування, оскільки обоє регулюються тими самими двома основними принципами: *регулярністю* і *систематичністю*. Вона каже, що «рішення про повернення десятини й пожертвувань не приймається спонтанно [невідповідна система пожертвувань]. Бог дав нам чіткі вказівки щодо цього [системи]. Він визначив десятину й пожертвування як наш обов'язок. І Господь бажає, щоб ми жертвували регулярно й систематично...».¹¹

Досить цікаво, що, як і в Малахії 3:8, текст передає ідею того, що давати пожертвування – це така ж обов'язкова дія, як і повертати десятину, і причина полягає в тому, що обидва види пожертвувань належать до однієї системи! (Попри те, що слово «обов'язковий» далеко не популярне, воно використовується!) У тексті також сказано, що і те, й інше, потрібно віддавати *регулярно* та *систематично*. Оскільки ці слова не є синонімами, ми повинні поставити два важливі запитання. По-перше, що визначає *регулярність*? А по-друге, що це за *система* або як вона працює?

Ми можемо знайти натяк на відповіді на обидва запитання в іншій цитаті: «Згідно з біблійною *системою десятин і пожертвувань*, суми, які сплачують різні особи, звісно що значно відрізняться, оскільки вони пропорційні доходу...».¹² Це роз'яснювальне висловлення означає, що [1] існує *система* (в однині), що [2] *десятина* та *регулярні пожертвування* регулюються однаковою *системою*, і що [3] обоє («вони»), *десятину* та *регулярні пожертвування*, потрібно віддавати як визначений відсоток або частку від доходу.

Хтось може здивуватися, чому ми використовуємо слова *пропорція* та *відсоток* як взаємозамінні, тоді як Еллен Уайт використовує лише слово «пропорція». Відповідь така: оскільки відсоток – це спосіб вираження пропорцій, і кожен пропорцію можна математично виразити у відсотках, немає різниці, скажемо ми одну десяту (пропорція) чи десять відсотків (відсоток) чогось. Результат буде точнісінько таким самим.

Яка періодичність відповідає поняттю «регулярно» і про яку «систему» йдеться?

На основі того, що ми вже побачили в абзацах вище, ми можемо відповісти на ці два запитання щодо *регулярності* та *системи*, сказавши, що *регулярність* як *десятини*, так і *пожертвувань*, має визначатися періодичністю надходження доходу, а *система* передбачає, що *десятину* та *пожертвування* слід обчислювати як пропорцію або відсоток з доходу.

Як підрахувати суму своїх пожертвувань?

Якщо я прийму рішення визначати суму моїх пожертвувань як відсоток з мого доходу щоразу, коли з'являється фінансове благословення (або дохід), я більше не залежатиму від своїх сьогочасних почуттів, мотивуючих думок, спонтанних виявлень вдячності або навіть надихаючих закликів, що надходять на підтримку актуальних місіонерських проєктів, оскільки будь-що із названого може і не статися через мій грішний стан. Жертвування скоріше буде результатом свідомого, спланованого рішення, викликаного живим принципом, укоріненим у відкритій волі Божій, а не в мінливих спонуканнях мого грішного серця: «Рішення про повернення десятини й пожертвувань не приймається спонтанно. Бог дав нам чіткі вказівки щодо цього. Він визначив десятину й жертвування як наш обов'язок. І Господь бажає, щоб ми жертвували регулярно й систематично».¹³

Чи не здається такий спосіб жертвування надто строгим, законницьким або формальним? Ми зможемо краще зрозуміти цей аспект, якщо поставимо те саме запитання стосовно десятини, оскільки обидва регулюються однаковою системою. Хіба не потрібно віддавати десятину, якщо в мене немає відповідного духу? Мій шлюб допоміг мені розібратися в цьому питанні, адже я також *зобов'язаний* залишатися в шлюбі з однією дружиною все життя! Чи можна це теж вважати надто строгим і законницьким? Звичайно ні! Хоча моє серце недостойне довіри, а мої почуття часто змінюються, я зрозумів, що для того, щоб любити свою дружину, я повинен спочатку вибрати її, а потім молитися за неї, усвідомлюючи, що

нічого доброго, ні любити її належним чином, ні жертвувати Богу в правильному дусі, а ні будь-що хороше може відбутися без допомоги Бога або без попереднього рішення у моєму занепалому серці.

Регулярні пожертвування чи пожертвування на проекти?

Хоча ні Біблія, ні Дух Пророцтва не виступають проти пожертвувань на проекти, однак регулярні пожертвування, які даються згідно системи як відсоток з доходу, мають бути першим і основним способом жертвувати. Таким чином, будь-які інші пожертви на проекти потрібно давати додатково окрім приношень. В одному дуже цікавому тексті Еллен Уайт каже, що «небагато сумлінних [ізраїльтян] повертали Богові близько однієї третини всього свого доходу [близько 33 відсотків, включаючи десятину та регулярні пожертвування]», а потім вона додає що «*крім* усіх цих систематичних і регулярних пожертвувань, існували особливі справи, які потребували добровільних пожертвувань [пожертви на проєкт?], такі як Святиня, побудована в пустелі, і храм, зведений в Єрусалимі».¹⁴ Здається очевидним, принаймні в цьому уривку, що існує чітка різниця між (1) систематичними та регулярними пожертвуваннями і тим, що вона називає (2) добровільними пожертвуваннями, причому останнє призначене для задоволення поодиноких потреб проєктів.¹⁵

З огляду на все сказане, чи існує ще спосіб, за допомогою якого я можу проявити свою свободу волі, коли віддаю регулярні та систематичні пожертвування? Мені дана свобода волі прийняти або відкинути Ісуса Христа як

свого Спасителя, а Його Слово – як правило моєї віри. Але, як тільки я прийняв Його Слово як керівництво для моїх думок і дій, повернення десятини та регулярні відсоткові пожертвування стають обов'язковими. Очікується, що обидва види, які регулюються однією системою, віруючий повертатиме або віддаватиме після отримання будь-якого доходу. Вони є важливою частиною особистого «пакету» віросповідання християн адвентистів: щоденне дослідження Біблії, часті молитви, дослідження посібника з вивчення Біблії для дорослих у суботній школі, відвідування суботньої школи, зустріч і провадження суботи на заході сонця.¹⁶

Однією з відмінностей між десятиною та пожертвуваннями є те, що Бог визначає відсоток десятини, тоді як у питанні пожертвувань Він дає мені свободу вирішувати, яким буде цей відсоток, відповідно до мого усвідомлення Його благословень. У певний момент християнського життя слід прийняти рішення, необхідно вирішити у своєму серці яким буде цей відсоток. Більше сорока років тому, я вже прийняв своє рішення – це $\frac{3}{4}$, і сьогодні – це $\frac{3}{4}$. Моя сім'я та я побачили дивовижні благословення в результаті цього рішення. А ви? Можливо зараз слухна мить?

Мені дано свободу волі прийняти Ісуса Христа як свого Спасителя, а Його Слово – як правило моєї віри.

МАРКОС ФАЙОК БОМФІМ

1 Еллен Г. Уайт. «Поради з управління ресурсами». С. 199.

2 У книзі «Поради з управління ресурсами», с. 25, Еллен Уайт каже, що оскільки «егоїзм – це найсильніше і найпоширеніше з людських внутрішніх спонукань... у нашій праці та дарах для Божої справи небезпечно керуватися почуттям або внутрішнім спонуканням. Давати або працювати під впливом почуттів, або утримуватися від принесення дарів або служіння оскільки емоції не збуджені, – це нерозумний і небезпечний шлях».

3 «[Щодо пожертвування] християни повинні діяти згідно з постійним принципом, наслідуючи приклад Спасителя у самозреченні та самопожертві» (Еллен Г. Уайт. «Поради з управління ресурсами». С. 25).

4 Якщо не вказано інше, усі тексти Біблії в цій статті взято з...

5 Перекладається як «Расто» іспанською та португальською мовами. Це система пожертвувань, долучаючись до якої, людина приймає рішення регулярно й систематично поклонитися Богові, повертаючи після будь-якого доходу (1) святу Божу десятину та (2) віддаючи заздалегідь визначений відсоток будь-якого доходу як пожертвування. Це прояв віри та вдячності, який веде до глибшої довіри до Нього та до більшої залежності від Нього. (Ви можете знайти більше про обіцяні приношення тут: <https://stewardship.adventist.org/promise-offerings>).

6 Еллен Г. Уайт. «Дії Апостолів». С. 342 (виділено нами).

7 Тексти взяті зі Святої Біблії...

8 Еллен Г. Уайт. «Поради з управління ресурсами». С. 180 (виділено нами).

9 «Господь дав Каїну й Авелю цілком конкретні вказівки з приводу жертви, яку вони мали приносити Йому... [Каїн] не бажав бути залежним від Авеля у своєму жертвоприношенні, тому й не захотів просити у нього ягня... Авель переконував свого брата, нагадуючи йому слова Божого повеління щодо жертвоприношень, які вимагав Господь. Каїн розлютився ще більше через те, що молодший брат посмів його повчати... На прикладі цієї історії Господь бажав навчити кожного, що Його Слово потрібно коритися беззастережно. Каїн і Авель уособлюють два класи людей — нечестивих і праведних, тих, котрі йдуть власним шляхом, і тих, які сумлінно тримаються Господнього шляху...». Еллен Г. Уайт. Рукопис 136. 1899р.

10 Там само. С. 66.

11 Там само. С. 80, 81. (виділено нами).

12 Там само. С. 73. (виділено нами).

13 Там само. С. 80, 81 (виділено нами).

14 Еллен Г. Уайт. Скарби свідчення. Т. 1. С. 546, 547 (виділено нами).

15 Хоча Еллен Уайт використовувала вислів «добровільні пожертвування» по-різному в своїх творах.

16 Доктор Роберт Маківер у своїй книзі називає їх «практикою особистого благочестя» і статистично демонструє, що всі ці підходи пов'язані з десятиною. (Він не включає відсоткові пожертвування у своє дослідження.) Див. McIver, R. (2016), Tithing Practices Among Seventh-day Adventists: A study of tithe demographics and motifs in Australia, Brazil, England, Kenya and the United States (Cooranbong, NSW, and Silver Spring, Md.: Avondale Academic Press and Office of Archives, Statistics and Research —General Conference of Seventh-day Adventists), p. 153.